

РЕШЕНИЕ

28.05.2019 г.

с. Шеланга

КАРАР

№ 57-258

**Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә
жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү урыннарын карап
тоту Кагыйдәләрен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел карары белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре» СанПиН 2.2882-11 туры китереп,

**Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге
карап чыгарды:**

1. Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга(1нче кушымта).
2. Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга(2 нче кушымта).
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Шилангы авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл жирлеге
Башлыгы

В.В. Майоров

**Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге Советының
27 маенда кабул ителгән
57-258 номерлы карарына
№ 1 кушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге территориясендә җәмәгать зиратларының
эшчәнлеген тәртибе.**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Җәмәгать зиратлары эшчәнлегенә әлеге тәртибе (алга таба – Тәртип) "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. "Җирләнү һәм җирләнү эше турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә җирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң җирләнү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, җирлек территориясендә гражданныр өчен әлеге Кагыйдәләр нигезендә җир биләмәсе (жәсәдләр) өчен түләүсез җир кишәрлеге бирү гарантияләне.

1.2. Гражданныр үзләре Шилангы авыл җирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән җирләнүне оештыра.

1.3. Шилангы авыл җирлеге Башкарма комитеты зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү эшләрен башкара.

2. Җирләнү тәртибе

2.1. Җирләнү-кешенә жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң җирләнү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган горейф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күмү җәмәгать зиратларында башкарыла:

- Берек авылы (мөселман дине)
- Нариман авылы (мөселман дине)
- Шилангы авылы (православие дине)
- Кызыл Байрак авылы (мөселман дине)
- Яңа Юл авылы (мөселман дине)

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күмү ЗАГС органныр тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны күрсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул җирләнүне үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Җәмәгать зиратларында җирләнү дин, хәрби, башка горейф-гадәтләренә һәм йолаларны исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Җәмәгать зиратларында ялгыз, туган җир биләмәләре (зоналары) аерым җир кишәрлекләре карала. Башка төр күмү каралмаган.

2.5. Җәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган җир участогы күләме җирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участка үлгән ирнең яки яқын туганының җирләрен җирләнүне гарантияләү өчен билгеләнә.

2.6. Җирләнү өчен бушлай бирелә торган җирләренә күләме:

Күмелү төре	Жир кишәрлекләре күләме		
	Озынлыгы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв. м
Ялгыз күмүләр	3,5	2,0	7,0
Туганнар каберлекләре	3,5	4,0	14,0
Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гаилә күмүе	3,5	8,0	28,0

Ялгыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якынары, туганнары (балалары, уллыка алынган, уллыка алуучылар, туганнары, оныклары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга табашулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлык яисә гаилә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якин туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүне гамәлгә ашыра алмаган гражданның турында билгеле булмау.

Туганнары жирләү-мөрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якин туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мөрхүмне жирләгәндә, ягъни Башкарма комитетка мөрәҗәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гаилә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гаилә (нәсел) жирләү урыннары мөрхүмне жирләгәндә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмашка тиеш, кыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмашка тиеш. Кабернең озынлыгы 2,0 м дан да ким булмашка тиеш, киңлеге — 1,0 м, тирәнлеге – 1,5 м дан да ким булмашка тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендә корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жирләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жирләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки күршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биеклеге 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындагы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очрактарыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләренә) һәм койманы куллану срогы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренә тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгелэнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәлләре һ.б.) аларның милке булып тора.

3.6. Авыл җирлеге Башкарма комитеты билгелэнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганда, соңгылары законда билгелэнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

4.1. Зиратлар көн саен ачык.

4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгатътән 18.00 сәгаткә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр җәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр хокуклы:

- өлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләрне урнаштыру;
- кабер участогында чәчәкләр утырту;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.

4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

— авыл җирлеге Башкарма комитетына гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклыкны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгелэнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;

- зиратлардагы һәйкәлләрне, җиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;

- яшел үсентеләрне ватарга, чәчәкләр өзәргә, венюклар җыярга;

- этләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, җиләк-җимеш, гөмбә җыярга;

- грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;

— бу урыннарда үз белдеге белән җирләү рөхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тирә мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чаралары кулланыла;

- зират территориясенә җәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.

4.6. Әлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы.

**Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге Советының
27 маенда кабул ителгән
57-258 номерлы карарына
№ 2 кушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге территориясендә күмү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләре**

Жирләү урыннарын карап тотуның әлеге Кагыйдәләре (алга таба — Кагыйдәләр) “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында ” 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. «Жирләү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, авыл җирлегендә җирләү урыннарын тиешле тәртиптә тотуны тәэмин итү, зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Җир кишәрлекләрен һәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясе җирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- керү юлы;
- күмү урыны;
- зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз күмү, туганнарны күмү, гаилә күмүе һәм мемориаль корылмалар өчен җир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен җир кишәрлекләре карала.

2. Күмү урыннарын җиһазлау һәм яшелләндерү

2.1. Җирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәгә нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Җирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр дә булган агачларның, куакларның һәм үсемлек грунтларының максималь сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Җирләү урыннарын тоту

3.1. Авыл җирлеге территориясендә җирләү урыннарын (зиратларны) тоту авыл җирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

3.2. Авыл җирлеге Башкарма комитеты тәэмин итәргә тиеш:

- җир кишәрлеген күмү өчен билгеләнгән норманы үтәү;
- инженерлык җиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны төзек хәлдә карап тоту һәм аларны ремонтлау;
- зират территориясендә яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау һәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы җыештыру һәм чүпне вакытында чыгару;
- янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

- санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәү;
- чүп жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү;

4. Жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм жаваплылык

4.1. Әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

— Авыл жирлегә Башкарма комитеты;

— Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Әлеге кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган әйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла.